Vocatus Atque Non Vocatus Deus Aderit

Called or not called, God is present

I was born in the deserts of Khuzestan. At the time of my birth, a man from a nomadic tribe was chanting the Holy Koran; a mother was mourning her lost child; and my father, who loved the voice of Farid-Al-Atrash, the great Arab singer, named me Farid. Thus my fate was forever bound with music...

F. Omran

Farid Omran is one of Iran's most prominent composers. A conductor, pianist, pedagogue and prolific writer, he was born on December 4th, 1945, in Abadan, the south-west province of Khuzestan, Iran. He developed an early interest in music by playing the piano and composing short pieces. He later continued his music education at the Tehran Conservatory, whilst studying composition under the immigrant Russian pianist and composer, Leonid Samus. He College of Music and Media under John McCabe, the eminent British composer, and the late professor of conducting, Lawrence Leonard. Omran has been teaching in both Tehran and London for many years and has obtained in this time a delicate ingenuity in approaching the discipline. He is an author with a unique style and an artist with a keen insight, whose compositions have grown from the saplings of his childhood to magnificent trees.

Many of Omran's works have been performed in Iran, the United Kingdom, the United States and elsewhere at prestigious venues, such as the Royal Festival Hall. his works include a collection of Waltzes, preludes, the Persian Songs Suite, 4 Suites for string orchestra, Divertimenti, Symphonic Suites, a Ballet suite based on the story of the "Sheikh of San'aan", Violin Concerto, Symphony in E minor, Fantasies for Piano, Piano Trios, Oboe sonata, the collection of "Songs from heaven" for vocalist, piano, flute, horn and cello. There are also many choral pieces, including the divine piece of "God Is Present", which is based on his unique approach to modern harmony. Omran has reconstructed and converted many Persian folk tunes into great orchestral works and has developed a very unique approach in combining and marrying Eastern and Western styles of music.

در بیابان‌های خوزستان متولد شدم. به هنگام تولدم مردی ایلیاتی قرآن تلاوت می‌کرد؛ مادری بر طفل رفته‌اش زاری می‌کرد و پدرم که عاشق فریدالاطرش، خواننده‌ی بزرگ عرب بود، نام فرید بر من نهاد، و بدین سان سرنوشت من با موسیقی پیوندی ناگسستنی یافت...

فرید عمران

درباره‌ی فرید عمران

موسیقیدان، آهنگساز و استاد موسیقی در سال ۱۳۲۴ در شهر آبادان دیده به جهان گشود. او موسیقی را با فراگیری ویلن و پیانو آغاز کرد و از همان اوان قطعه‌های کوچکی می‌ساخت. فراگیری موسیقی را در کنسرواتوار تهران ادامه داد. از استادان بنام او در ایران می‌توان از زنده‌یادان مرتضی حنانه و یوسف یوسف‌زاده نام برد. هم‌زمان نزد پیانیست و آهنگساز روس لئونید ساموس (Leonid Samus) به فراگیری آهنگسازی و نوازندگی پیانو ادامه می‌داد. سپس در آکادمی موسیقی لندن تحصیل در رشته‌ی آهنگسازی را تا درجه‌ی استادی پیگیری کرد و به‌پایان رساند. در آنجا در کنار استادان و موسیقیدانان برجسته‌ای چون جان مک کیب (John Mac Cabe) در آهنگسازی و پرفسور لارنس لئونارد (Laurence Leonard) رهبری ارکستر را آموخت. فرید عمران بیش از ۴۰ سال در ایران و در انگلستان به تدریس موسیقی مشغول بوده است. پس از بازگشت به ایران در سال ۱۳۸۲ ارکستر آکادمیا را پایه‌ریزی کرد و در سال ۱۳۸۴ هنرکده‌ی عالی موسیقی و روانشناسی به‌نام آکادمیا را بنیان نهاد که در آنجا به تدریس دست‌آوردهای اختصاصی خود در موسیقی مشغول است. در سال‌های ۸۵ و ۸۶ به‌عنوان رهبر و آهنگساز کُر و ارکستر آکادمیا در جشنواره‌ی موسیقی فجر شرکت کرد و به دریافت چنگ زرین نائل آمد. در سال ۱۳۸۳ به دریافت لوح افتخار به‌عنوان هنرمند درجه‌ی یک در رشته‌ی آهنگسازی، از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نائل آمد.

فرید عمران همواره در کنار آموزش موسیقی مؤلفی با سبک بی‌همتا و هنرمندی تیزبین است آثار این آهنگساز در بسیاری از کشورهای اروپا و آمریکا و ایران به اجرا درآمده‌اند. از جمله آثارش می‌توان: دو کتاب مجموعه والس‌ها، سوییت نغمه‌های ایرانی، سنفنی می‌مینور، سویت‌های ارکستر زهی (۴ سویت)، سویت سمفونیک شیخ صنعان، کنسرتو ویلن، سونات‌های فلوت، کنسرتوپیانو، مجموعه آوازی (Songs from Heaven)، و آثار مبتنی بر ترانه‌های فولکلور را نام برد.

درباره‌ی کتاب

مجموعه‌ی کتاب‌های قدم به قدم برای آموزش گام به گام پیانو نوشته شده‌اند. کتابی که اکنون در دست شماست جلد اول از این مجموعه است که کتاب قرمز نامیده می‌شود. کتاب‌های بعدی هریک به رنگ خاصی خواهد بود، کتاب دوم زرد، کتاب سوم آبی و... .

کتاب قرمز جنبه‌ی بنیادی و پایه‌ای دارد و به هنرجویان توصیه می‌شود که حتا اگر در سطح ابتدایی نیستند این کتاب را در دوره‌ای هرچند کوتاه مرور کنند و سپس جلدهای بعدی را برای فراگیری شروع کنند.

۱. کلیدها

درس‌های اولیه‌ی این کتاب فاقد کلیدهای رایج سل و فا می‌باشد و بجای آن دو گروه حامل دست‌های چپ و راست نزدیک به یکدیگر طراحی شده‌اند و دوی وسط در میانه‌ی دو گروه خط حامل به شیوه‌ای قرار گرفته که هنرجو را در قدم‌های اولیه از آموختن کلیدها بی‌نیاز می‌کند.

کلیدهای سل و فا در درس هجدهم (پروانه) برای نخستین‌بار معرفی می‌شوند و تا این مقطع هنرجو به نت‌های دست چپ و راست خو گرفته و ظهور کلیدها نکته‌ی جدیدی را (جز تأکید بر آنچه هنرجو در مورد نامگذاری نت‌ها آموخته است) مطرح نمی‌کنند.

از درس ۱۵ (سنجاقک) به بعد فاصله‌ی پنج خط حامل دست راست و چپ زیادتر شده است تا ظهور کلیدها را در درس ۱۸ پیش‌بینی کند.

۲. علائم زمانی و علائم سرعت

بجای علائم زمانی ($\frac{2}{4}$ - $\frac{3}{4}$ - $\frac{4}{4}$ و ...) از علائم دیگری استفاده شده که معلم را از توضیح این اعداد در قدم‌های نخست بی‌نیاز می‌کند. مثلاً به‌جای $\frac{4}{4}$ از $\frac{4}{4}$ استفاده شده یعنی هر میزان معادل چهار نت باکشش سیاه، که معادل یک گرد و یا دو سفید است. یا $\frac{2}{4}$ به‌جای $\frac{2}{4}$ ، یعنی هر میزان معادل یک سفید یا دو سیاه کشش دارد. گاه نیز به‌جای علامت $\frac{4}{4}$ از علامت $\frac{4}{4}$ استفاده شده که هنرجو را برای رویارویی با علامت $\frac{4}{4}$ که همان معنی را می‌دهد آماده می‌کند.

در این کتاب علائم سرعت را (همان‌طور که در جهان متداول است) به زبان‌های مختلف آورده‌ام. انگلیسی، ایتالیایی، فارسی و منظور از آن نشان دادن غیرانحصاری‌بودن اصطلاحات ایتالیایی در عصر حاضر است.

۳. دست‌ها

قطعات در این کتاب چنان تنظیم شده‌اند که در هر دست پنج یا حداکثر شش نت به‌کار گرفته شود و از درس ۳ تا ۱۷ اگرچه هر دو دست همزمان روی پیانو قرار می‌گیرند اما دست‌ها همچنان به‌طور مجزا خطوط را اجرا می‌کنند. از درس ۱۸ به بعد قطعات کاملاً دو دستی طراحی شده‌اند تا هنرجو از تسلط کافی برای کنترل دست‌ها به‌طور جداگانه برخوردار شود.

در درس‌های ۱ تا ۱۴ فقط از کلیدهای سفید پیانو استفاده شده و از آن به بعد استفاده از کلیدهای سیاه با به‌کارگیری علائم بمل و سپس دیز آغاز شده است.

۴. علائم گرداننده

در قطعه‌ی ۱۵ اولین بمل (سی-بمل) وارد حوزه‌ی نت‌ها می‌شود و این روند به سرعت در درس‌های بعدی پیش می‌رود و در قطعه‌ی ۲۲ با نام کاروان کلیه‌ی کلیدهای سفید و سیاه پیانو به‌کار گرفته شده‌اند.

۵. تکنیک

در چاپ اول کتاب قرمز، از تمرین‌های تکنیک گام‌ها، آرپژها و... صرف‌نظر کرده بودم اما در طی چند سالی که از انتشار چاپ اول سپری شد به این نتیجه رسیدم که مسائل تکنیکی را از همین نخستین جلد آغاز کنم و به همین دلیل اولین گام ماژور از درس ۲۰ خودنمایی می‌کند و تا پایان کتاب چندگام ماژور و مینور دیگر نیز به این لیست افزوده می‌شود. از نکات تکنیکی دیگر استفاده از آکورهای شکسته (Broken Chords) است که سرآغازی برای تکنیک آرپژ به‌شمار می‌رود.

۶. قطعات رسیتال

چند درس نهایی کتاب به قطعاتی اختصاص دارد که از بُعد تکنیکی و بیانی در سطح نسبتاً بالایی هستند و نام رسیتال به آن داده شده که خودگویای این مطلب است که هنرجو و معلم در اجرای این قطعات صبر و تمرین را جایگزین شتاب کنند تا وقتی که هنرجو به پایان کتاب می‌رسد در بیان اجرایی خود به پختگی و موزیکالیته‌ی مطلوبی رسیده باشد.

چنانچه پاره‌ای از این قطعات (رسیتال‌ها) از توانایی اجرایی هنرجو خارج باشد (به دلایل رشد دست‌ها و رشد سنی هنرجو) معلم می‌تواند از آموزش آنها صرف‌نظر کند و آنها را به زمانی دیرتر موکول کند.

در پایان از زحمات بی‌شائبه بتسابه عمران به‌خاطر مقابله متن‌های انگلیسی و بهناز یمینی‌شریف برای انگشت‌گذاری‌ها و مقابله قطعات موسیقی قدردانی و سپاسگزاری می‌کنم. همچنین از آن گروه هنرجویان و دانشجویان عزیزم که به انحاء مختلف در این مهم مرا یاری کرده‌اند تشکر می‌کنم.

فرید عمران

آموزش پیانو
قدم‌به‌قدم با فرید عمران

Learning to Play the Piano
Step by Step with Farid Omran

مؤسسه‌ی فرهنگی ـ هنری ماهور
تهران ۱۴۰۱

فهرست مطالب

About the Author	9	درباره‌ی آهنگساز	11
About the Book	10	درباره‌ی کتاب	12
Learning the Keyboard layout	14	یادگیری کلیدهای پیانو	
Learning the Finger Numbers	15	یادگیری انگشتان	
Learning the White Keys		یادگیری کلیدهای سفید	
1. Right Hand	17	۱. دست راست	
2. Left Hand	18	۲. دست چپ	
3. R and L Hand	19	۳. دست راست و چپ	
4. Clapping Hands	20	۴. کف زدن (دست زدن)	
5. The Choo-Choo Train	21	۵. قطار	
6. Morning	22	۶. صبح	
7. The Ladder	23	۷. نردبان	
8. Q & A	24	۸. سؤال و جواب	
9. Sliding	25	۹. سرسره	
10. The Church Bells	26	۱۰. ناقوس	
11. Sprouts	27	۱۱. جوانه	
12. The Clock	28	۱۲. تیک تاک	
13. Good Morning Blossoms	29	۱۳. شکوفه‌ها سلام	
14. Mystery	30	۱۴. راز	
Learning the Black Keys		یادگیری کلیدهای سیاه	
15. Dragonfly	32	۱۵. سنجاقک	
16. Sorrow	34	۱۶. اندوه	
17. Dreaming	36	۱۷. رؤیا	

18. The Butterfly	38	۱۸. پروانه	
19. A Soldier's Tale	40	۱۹. حکایت سرباز	
20. Learning Major Scales: C	41	۲۰. یادگیری گام‌ها: دو ماژور	
21. Rain Knocking	42	۲۱. انگشت‌های باران	
22. The Caravan	44	۲۲. کاروان	
23. From the East	46	۲۳. شرقی	
24. Learning Minor Scales: A	48	۲۴. یادگیری گام‌ها: لا مینور	
25. Drizzling	49	۲۵. نم‌نم باران	
26. En Saga	52	۲۶. افسانه	
27. Preparatory Study	53	۲۷. اتود برای آمادگی	
28. Murmuring Tides-Theme	54	۲۸. پچپچه‌ی موج (تم)	
29. Preparatory Study	55	۲۹. اتود برای آمادگی	
30. Song of Tides-Variation 1	56	۳۰. آوای موج - واریاسیون ۱	
31. Learning Broken Major Chords: C	57	۳۱. یادگیری آکورهای شکسته: دو ماژور	
32. Lamentation of Tides-Variation 2	58	۳۲. گلایه‌ی موج - واریاسیون ۲	
33. The Sorceress	60	۳۳. ساحره	
34. Learning Broken Major Chords: G	62	۳۴. یادگیری آکورهای شکسته: سل ماژور	
35. Tribal Dance	63	۳۵. پایکوبی	
36. Learning Broken Minor Chords: A	66	۳۶. یادگیری آکورهای شکسته: لا مینور	
37. Learning Major Scales: G	67	۳۷. یادگیری گام‌ها: سل ماژور	
38. Nocturnal	68	۳۸. شبانه	
39. Galloping Horses	70	۳۹. تاخت	
40. The Lonely Gazelle	72	۴۰. غزال تنها	
41. Learning Broken Major Chords: F	73	۴۱. یادگیری آکورهای شکسته: فا ماژور	
42. Bagpipes	74	۴۲. نی‌انبان	
43. Dawn	76	۴۳. شنگرف فجر	
44. Learning Minor Melodic Scales: D	78	۴۴. یادگیری گام‌ها: ر مینور ملودیک	
45. Floating Feathers	79	۴۵. پر کاه در باد	
46. Learning Broken Minor Chords: D	82	۴۶. یادگیری آکورهای شکسته: ر مینور	
47. Waltz Amoroso	83	۴۷. والس عاشقانه	
48. Learning Major Scales: D	86	۴۸. یادگیری گام‌ها: ر ماژور	
49. Saluting Mozart	87	۴۹. موتسارت‌جان سلام	
50. Peep Show	90	۵۰. شهر فرنگ	
51. Learning Major Scales: F	93	۵۱. یادگیری گام‌ها: فا ماژور	
52. The Mermaids	94	۵۲. دختران آب	